

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118202000
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2118202000.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a Mgr. Matúš Staríček v právnej veci žalobcov: 1. A. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, 2. E. B., narodený X.X.XXXX, bytom C. D. XXX, 3. F. B., narodený XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, 4. G. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, 5. H. B., narodená XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, 6. I. B., narodený XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, všetci žalobcovia zastúpení splnomocnencom: Občianske združenie OPOS, IČO 51 147 688, so sídlom A. Hlinku 1084/24A, Trenčianska Teplá, proti žalovaným: 1. Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, zastúpený: AK JUDr. Marek Hic, s. r. o., IČO 36 865 036, so sídlom P. O. Hviezdoslava 10625/23B, Martin, 2. U9, a.s., IČO 35 849 703, so sídlom Zelinárska 6, Bratislava, zastúpený: STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s.r.o., IČO 36 795 038, so sídlom Dunajská 15, Bratislava, o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom a o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 38Csp/35/2018-379 zo dňa 16. novembra 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom vo vzťahu žalobcov v 1., 2. a 4. rade a žalovaného v 1. rade p o t v r d z u j e, vo vzťahu žalobcov v 1., 2., 3., 4., 5. a 6. rade a žalovaného v 2. rade p o t v r d z u j e, vo výroku I. vo zvyšnej časti r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. r u š í.

III. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o náhrade trov konania o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom vo vzťahu žalobcov v 1., 2. a 4. rade a žalovaného v 1. rade p o t v r d z u j e, vo vzťahu žalobcov v 1., 2., 3., 4., 5. a 6. rade a žalovaného v 2. rade p o t v r d z u j e, vo výroku III. vo zvyšnej časti r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

IV. Žalovaný v 1. rade má nárok na náhradu trov odvolacieho konania o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, voči žalobcom v 1., 2. a 4. rade v plnom rozsahu.

V. Žalovaný v 2. rade má nárok na náhradu trov odvolacieho konania o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, voči žalobcom v 1., 2., 3., 4., 5. a 6. rade v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. neodkladné opatrenie nariadené Okresným súdom Trnava č.k. 38Csp/35/2018-168 zo dňa 03.04.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 11Co/139/2018-243 zo dňa 03.09.2018 zrušil, výrokom III. rozhodol, že žalovaní 1/ a 2/ rade majú voči žalobcom 1/, 2/, 3/, 4/, 5/ a 6/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% trov konania.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku, § 151a, § 151c ods. 1, § 151j ods. 1, 2, § 151md ods. 1, § 100 ods. 1, § 100 ods. 2, § 101 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 335 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že dňa 25.7.2011 uzatvorili dlžníci - žalobcovia v 1. až 4. rade s veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. - žalovaným v 1. rade Zmluvu o splátkovom úvere číslo 0286811473, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkom úver vo výške 198.200 eur, pri úrokovej sadzbe 5,09 %, ktorí sa zaviazali splácať v mesačných splátkach, od prvého čerpania do 31.8.2011 vo výške 872,21 eur, od 20.9.2011 vo výške 914,25 eur k 20. dňu v kalendárnom mesiaci, s počtom splátok 334 od 20.9.2011, s končenou splatnosťou úveru 20.6.2039 s progresívnym splácaním. Na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa k Zmluve o splátkovom úvere bola dňa 25.7.2011 medzi záložcami - žalobcami v 1., 2., 3., 5., 6. rade a záložným veriteľom Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako žalovaným v 1. rade uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátna zmluva. Zálohom boli nehnuteľnosti vo vlastníctve záložcov zapísané na LV č. XXXX, k. ú. C. D. a LV č. XXX, k. ú. C. D.. Z obsahu spisu vyplýva úkon zosplatnenia úveru dňom 24.7.2017, ktorý bol žalobcom v 1. a 2. rade doručený najneskôr dňa 1.8.2017 (vyplýva z listu žalobcov v 1. a 2. rade zo dňa 1.8.2017). Oznámenie o mimoriadnom zosplatnení úveru bolo zasielané aj žalobcom v 3. a 4. rade na vedomie aj záložcom, žalobcom v 5. a 6. rade.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že žalobcovia v 3., 4. a 5. rade danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení osvedčili, keďže sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré sú zaťažené záložným právom, o čom svedčí aj zápis v katastri nehnuteľností, pričom na základe vyhovujúceho rozhodnutia by došlo k zmene zápisu v katastri nehnuteľností. Žalobcovia v 1., 2. a 4. rade nie sú zapísaní ako vlastníci danej nehnuteľnosti. Potom žalobcovia v 1., 2. a 4. rade nie sú vo veci určenia, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, aktívne vecne legitimovaní, keďže im vlastníctvo na predmetnej nehnuteľnosti zaťaženej záložným právom nesvedčí, preto nemôžu mať ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Súd prvej inštancie nezistil žiadne dôvody neplatnosti záložnej zmluvy. V prípade, že by nedošlo k riadnemu zosplatneniu úveru a žalovaný v 1. rade nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť, nemožno hovoriť o dôvodnosti premlčania výkonu záložného práva. Zo zmluvy vyplýva, že splatnosť úveru je do 20.6.2039 a v prípade, ak nedošlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti poskytnutého úveru zabezpečeného sporným záložným právom, nemohlo dôjsť ani k premlčaniu pohľadávky a k premlčaniu výkonu záložného práva. Žalovaný v 1. rade úver zosplatnil dňa 24.7.2017, nárok na zaplatenie dlžnej sumy z úverovej zmluvy si žalobcovia uplatnili na Okresnom súde Trnava dňa 24.4.2020, teda pred uplynutím premlčacej doby. V prípade ak by aj došlo k premlčaniu niektorej splátky, nemožno dospieť k záveru, že by bol premlčaný celý dlh, a preto nemohlo dôjsť ani k premlčaniu výkonu záložného práva. Súd prvej inštancie mal za to, že záložná zmluva je platná, výkon záložného práva premlčaný nie je. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že tu absentuje pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade, pretože žalovaný v 2. rade nie je účastníkom právnych vzťahov. Za nedôvodnú považoval súd prvej inštancie aj žalobu v časti o zaplatenie finančného zadosťučinenia, keďže nezistil žiadne porušenie práva alebo povinnosti podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

5. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil v prejednávanej spore vydané neodkladné opatrenie uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 38Csp/35/2018-168 zo dňa 3.4.2018, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/139/2018-243 zo dňa 3.9.2018, keďže žaloba žalobcov bola zamietnutá.

6. Súd prvej inštancie priznal žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcom v 1. až 6. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže boli v konaní plne úspešní (žaloba voči nim bola zamietnutá).

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobcovia v 1. až 6. rade z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedli, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. V rozhodnutí je iba strohým a formalistickým spôsobom opísané konštatovanie súdu prvej inštancie bez akéhokoľvek dokazovania. Nie je uvedené, aké dôkazy súd prvej inštancie vykonal, aké nevykonal, akým spôsobom súd prvej inštancie dospel k právnym záverom k zamietnutiu žaloby, a prečo sa nezaoberal meritom veci, teda predbežnou otázkou, ktorá nebola zodpovedaná žalobcom o existencii dlhu, jeho výške, špecifikácii úrokov a sankcií ukladanými žalovanou v 1. rade v súvislosti so žalovanými zmluvami. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie však nie je zrejmé, či na právny vzťah medzi stranami sporu súd prvej inštancie aplikoval okrem ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z. z. a ustanovení Občianskeho zákonníka aj Smernicu Rady 93/13/EHS a zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách. Žalobcovia majú zato, že v ich prípade bolo porušené právo na spravodlivý súdny proces a tým porušený princíp právnej istoty, kde žalovaný v 1. rade ako inštitúcia / banka môže v prípade spotrebiteľa podsunúť na podpis akúkoľvek zmluvu a na jej podklade dražiť nehnuteľnosť bez preskúmania správnosti vyčísleného zostatku. Žalobcovia opakovane uvádzajú, že nie sú právnikmi, a preto je výlučne právna kvalifikácia veci vecou súdu. Oni nie sú povinní pri podávaní žaloby opierať svoje skutočnosti o zákony, ale o skutočnosti, ktoré sú sporné vo vzťahu k druhej strane sporu. Ako vyplýva počas celého konania z tvrdení a dôkazov žalobcov, pohľadávka, na ktorú sa vedie záložné právo, je sporná, a to z dôvodu, že úverové zmluvy sú založené na viacerých neprijateľných podmienkach, napr. ich zaväzujú rôznymi úrokovými sadzbami, ktoré veriteľ mení podľa svojho uváženia a potreby bez toho, aby mu aspoň počas zmluvného vzťahu dal dostatočný priestor na vyjadrenie jeho nesúhlasu k zvýšeniu úrokovej sadzby pred ich zavedením a tiež prostredníctvom neprímeraných úrokových sadzieb ako aj pokút. Ak spotrebiteľ vyvolá individuálny súdny spor o posúdenie zmluvnej podmienky, či nie je neprijateľná, súd ex offio zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, aby sa dopracoval k finálnemu záveru, a to nielen z dôvodu individuálnej ochrany spotrebiteľa ale v záujme dôležitého spoločenského cieľa. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, že súd prvej inštancie skúmal zákonné predpoklady pre platné zosplatnenie podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie nepodrobil skúmaniu zosplatnenie v súlade ustanoveniami Občianskeho zákonníka, príslušných ustanovení úverovej zmluvy ako i všeobecných obchodných podmienok, hoci disponoval všetkými výpismi z účtu od žalobcov a tieto skutočnosti žalobcovia namietali. V odôvodnení absentuje uvedenie príslušných ustanovení zmluvy o možnosti úver zosplatniť s podrobným prieskumom. Žalobcovia namietali, že žalovaný v 1. rade účtoval len upomienky a poplatky a žalobcovia vlastne po 7 rokoch splácania neuhradili z pohľadávky nič, aj keď žalovanému v 1. rade na splátkach zaplatil viac ako 65.000 eur. Bez povšimnutia nevyhodnotil súd prvej inštancie námietku žalobcov, ktorí uviedli, že veriteľ neposúdil pri uzatvorení zmluvy schopnosť splácať úver, teda bonitu žalobcov. Súčasne je potrebné skúmať vykonané úhrady žalobcami ako i preskúmanie, z akých skutkových okolností vyplýva, že žalovaný v 1. rade si započítal vykonané úhrady žalobcami najskôr na úroky, poplatky, sankčné úroky a až následne niečo málo išlo na istinu, keď z predmetnej zmluvy o úvere a určení výšky splátky nevyplýva vnútorná skladba jednotlivých splátok. Bolo potrebné súdom prvej inštancie zistiť všetky námietky žalobcov. Žalobcovia v 1., 2. a 4. rade nemajú naliehavý právny záujem na určení a žalobcovia v 3., 5. a 6. rade áno, ale súd prvej inštancie žalobu zamietol z nepochopiteľných dôvodov voči všetkým účastníkom konania. Žalobcovia sú účastníkmi aj zmluvného vzťahu a aj zálohu, keďže určenie právnej skutočnosti smeruje k obom na sebe závislým zmluvám, nie je možné ani účastníkov rozdeliť. Zmluva o záložnom práve musí v zmysle zákonných ustanovení okrem obligatórnych náležitostí obsahovať určenie pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená záložným právom, deň a právny dôvod vzniku, ako aj jej predmet. V prípade peňažnej pohľadávky je potrebné vyjadriť jej výšku, splatnosť, výšku úrokov, výšku úrokov z omeškania, keďže pohľadávka musí byť v zmluve uvedená určite. Súd prvej inštancie nepodrobil prieskumu zmluvu o záložnom práve a nevysporiadal sa s jej jednotlivými ustanoveniami. Len uzavrel, že zmluva bola uzavretá za účelom zabezpečenia pohľadávky do výšky istiny 198.200 eur a takto určená pohľadávka je riadne určená, je zrejmé, v akej výške záložné právo zabezpečuje. Takéto posúdenie je nepreskúmateľné, keď nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie posúdil okrem istiny aj jej príslušenstvo (úroky, úroky z omeškania), poplatky, účelne vynaložené náklady vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Zo žiadneho ustanovenia zmluvy nevyplýva, že by suma 198.200 eur určovala hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Záložné právo sa malo zriadiť na zabezpečenie splatenia nielen istiny úveru. V prípade, že v čase uzatvorenia zmluvy o zriadení záložného práva nie je jej hodnota určená, musí zmluva obsahovať najvyššiu hodnotu istiny zaistenej pohľadávky, aby sa zabránilo prípadným sporom o výške zabezpečenia. Uvedené platí aj

v súdenom prípade, pretože v čase uzatvorenia zmluvy o zriadení záložného práva nie je hodnota príslušenstva presne určená a je jednoznačné, že okrem príslušenstva úveru sa záložné právo malo vzťahovať aj na zabezpečenie poplatkov a nákladov, ako aj ďalších budúcich pohľadávok. K neplatnosti zmluvy alebo minimálne jej časti z dôvodu absencie náležitosti v zmysle § 75 ods. 1 a 4 písm. b) d) e) a f) zákona o bankách poukázali žalobcovia, ale v rozhodnutí o tejto skutočnosti nie je ani zmienka. Žalobcovia poukázali na pochybenie veriteľa, že záložná zmluva nemá overené podpisy vlastníkov a na základe katastrálneho zákona nikdy nemala byť zavkladovaná katastrálnym úradom ako záloh v prospech žalovaného v 1. rade. Vo veci je nesporné, čoho sa žalobcovia domáhali, teda preskúmania sporných zmlúv, ich náležitostí, zistenia nekalej podmienky a z nej vyplývajúce povinnosti v neprospech spotrebiteľa. Na žiadnu právnu otázku však nedostali relevantnú právnu odpoveď. Žalobcovia v 1. až 6. rade navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie.

8. K odvolaniu žalobcov v 1. až 6. rade proti rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaní v 1. a 2. rade nevyjadrili.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia v odvolaní použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že z časti boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), z časti boli splnené podmienky pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie (§ 389 písm. d) Civilného sporového poriadku) a z časti boli splnené podmienky pre zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenie veci súdu prvej inštancie v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku).

10. Predmetom konania je nárok žalobcov v 1. až 6. rade voči žalovaným v 1. a 2. rade na určenie, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území C. D., zapísaná v Liste vlastníctva č. XXX ako rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele č. 471/9, nie je zaťažená záložným právom v prospech žalovaného v 1. rade a na uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom v 1. až 6. rade primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000 eur. Úlohou odvolacieho súdu je posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol, keď žalobu v celom rozsahu zamietol.

11. Žalobcovia v 1. až 6. rade podali odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) Civilného sporového poriadku. Z obsahu odvolania žalobcov v 1. až 6. rade však vyplýva, že z použitých odvolacích dôvodov zdôvodnili len odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f), h) Civilného sporového poriadku, vo vzťahu k ostatným použitým dôvodom žalobcovia v 1. až 6. rade neuviedli, aké konkrétne nedostatky súdu prvej inštancie vytýkajú a bolo by porušením princípu rovnosti strán, pokiaľ by odvolací súd za stranu - de facto z úradnej moci - vyhľadával všeobecne vytknuté (údajné) pochybenia súdu prvej inštancie.

12. Podstatou odvolacej argumentácie žalobcov v 1. až 6. rade bolo, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v prevažnej miere nepreskúmateľný, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil.

13. V prejednávanej veci sa žalobcovia v 1. až 6. rade domáhali (mimo iného) určenia, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území C. D., zapísaná na Liste vlastníctva č. XXX ako rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele č. 471/9, nie je zaťažená záložným právom v prospech žalovaného v 1. rade. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď prvotne skúmal existenciu naliehavého

právneho záujmu žalobcov v 1. až 6. rade na požadovanom určení. Súd prvej inštancie mal za to, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, majú iba žalobcovia v 3., 5. a 6. rade, keďže títo sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti a na základe vyhovujúceho rozhodnutia by došlo k zmene zápisu v katastri nehnuteľností. Žalobcovia v 1. až 6. rade s týmto záverom súdu prvej inštancie nesúhlasili a dôvodili tým, že žalobcovia sú účastníkmi zmluvného vzťahu a aj zálohu, keďže určenie právnej skutočnosti smeruje k oboj zavislým zmluvám.

14. „Stav ohrozenia práva žalobcu alebo neistotu v jeho právnom postavení možno preto odstrániť len určením, či tu je alebo nie je záložné právo, prípadne, ak už došlo k realizácii záložného práva, určením, či tu je alebo nie je iné právo (napríklad vlastnícke) (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/24/2017 z 14.9.2017).“

15. V prejednávanej veci nebolo sporné, že podaná žaloba je v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, nepochybne žalobou o určenie, že tu právo nie je, ktorá v zmysle ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku je prípustná iba vtedy, ak je na tom naliehavý právny záujem. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia v 3., 5. a 6. rade jeho danosť osvedčili, keďže na základe vyhovujúceho rozhodnutia by došlo k zmene zápisu v katastri nehnuteľností. O splnenie podmienok naliehavého právneho záujmu možno uvažovať len v prípade, ak bude súdny výrok spôsobilý vystihnúť úplný obsah hmotným právom vymedzeného vzťahu. Súdna prax sa ustálila na názore, že určovací žaloba je prípustná pri spornosti práv (právnych vzťahov) k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností, ak rozsudok vyhovujúci žalobe môže prívodiť zosúladenie evidovaného a právneho stavu. O takýto prípad išlo aj v súdenom spore, keďže aktuálne je v katastri nehnuteľností zapísané záložné právo v prospech žalovaného v 1. rade, ako vlastníci nehnuteľnosti sú vedení žalobcovia v 3., 5., 6. rade. Preto aj v prípade uplatneného nároku na určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, je odvolací súd rovnakého záveru ako súd prvej inštancie o splnení podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko žalovaný v 1. rade je zapísaný v katastri nehnuteľností ako záložný veriteľ predmetných nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v 3., 5. a 6. rade, pričom určujúci rozsudok v navrhovanom znení by bol spôsobilým podkladom na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností.

16. Pokiaľ aj žalobcovia v 1. až 6. rade v odvolaní vo vzťahu naliehavému právnomu záujmu dôvodili tým, že sú účastníkmi zmluvného vzťahu, keďže určenie právnej skutočnosti smeruje k oboj zavislým zmluvám, je ich odvolacia argumentácia neopodstatnená. Z obsahu záložnej zmluvy jednoznačne vyplýva, že účastníkmi zmluvného vzťahu vo vzťahu k nehnuteľnosti zapísanej na Liste vlastníctva č. XXX ako rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele č. 471/9 sú žalobcovia v 3., 5. a 6. rade ako záložcovia, keďže uvedenú nehnuteľnosť vlastnili a naďalej vlastnia ako podieloví spoluvlastníci a žalovaný v 1. rade ako záložný veriteľ. Žalobcovia v 1. a 2. rade sú rovnako účastníci záložnej zmluvy, avšak vo vzťahu k iným nehnuteľnostiam, ktorých sa toto konanie netýka. Žalovaná v 4. rade ani nebola účastníkom záložnej zmluvy. Rovnako účastníkmi zmluvy o splátkovom úvere nie sú všetci žalobcovia ale len žalobcovia v 1., 2., 3., 4. rade, pričom vyslovenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, ešte sama o sebe nemusí nevyhnutne znamenať neprijateľnosť zmluvných podmienok v zmluve o splátkovom úvere, či neplatnosť zosplátnenia, ako sa mylne v odvolaní domnievajú žalobcovia v 1. až 6. rade.

17. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že žalobcovia v 1., 2. a 4. rade neosvedčili v preskúmanom prípade naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, keďže ich právne postavenie by sa ani rozhodnutím súdu o tejto otázke nezlepšilo. Z vyššie uvedených dôvodov je rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom vo vzťahu žalobcov v 1., 2. a 4. rade a žalovaných v 1. a 2. rade správny, keďže žalobcovia v 1., 2. a 4. rade nepreukázali podľa ustanovenia § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku na požadovanom určení naliehavý právny záujem.

18. Dôvodom na uplatnenie žaloby o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, bola skutočnosť, že žalovaný v 1. rade v postavení záložného veriteľa si začal formou dobrovoľnej dražby realizovať výkon záložného práva zriadeného k nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve žalobcov v 3., 5. a 6. rade. Skúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdených povinností na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou

každého súdneho konania. V prejednávnom spore žalovaný v 2. rade od počiatku namietal nedostatok svojej vecnej legitímácie a aj súd prvej inštancie mal za to, že vo vzťahu k žalovanému v 2. rade absentuje pasívna vecná legitímácia, pretože nie je účastníkom právnych vzťahov.

19. „Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 192/2004 z 1.6.2008).“

20. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný v 2. rade v súdenom spore vystupuje ako dražobník. Dražobník je osobou, ktorá organizuje dražbu a spĺňa podmienky ustanovené týmto a osobitným zákonom a vzniklo jej oprávnenie na prevádzkovanie príslušnej živnosti (§ 6 ods. 1 veta prvá zákona o dobrovoľných dražbách) a je v zmluvnom vzťahu so žalovaným v 1. rade ako záložným veriteľom a navrhovateľom dražby (§ 7 ods. 1 zákona o dobrovoľných dražbách) na základe zmluvy o vykonaní dražby (§ 16 zákona o dobrovoľných dražbách). Účastníkmi záložnej zmluvy vo vzťahu k nehnuteľnosti v katastrálnom území C. D., zapísanej v Liste vlastníctva č. XXX ako rodinný dom súpisné číslo XXX na parcele č. 471/9 sú žalobcovia v 3., 5. a 6. rade ako záložcovia a žalovaný v 1. rade ako záložný veriteľ. Žalovaný v 2. rade nie je účastníkom ani zmluvy o splátkovom úvere, ani záložnej zmluvy, teda nie je nositeľom žiadnych subjektívnych práv a povinností vyplývajúcich zo záväzkovo-právnych vzťahov zo zmluvy o splátkovom úvere a zo záložnej zmluvy. Žalovaný v 2. rade má oprávnenie organizovať dražbu, teda záložné právo nevykonáva, keďže oprávnenie vykonať záložné právo prináleží výlučne záložnému veriteľovi. Žalovaný v 2. rade ako dražobník je v zmluvnom vzťahu len so žalovaným v 1. rade ako záložným veriteľom a navrhovateľom dražby, a to na základe už spomínanej zmluvy o vykonaní dražby, ktorú s ním záložný veriteľ uzavrel za účelom vykonania dobrovoľnej dražby, v ktorej má byť speňažený majetok patriaci do vlastníctva žalobcov v 3., 5. a 6. rade. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný v 2. rade nie je nositeľom žiadnych subjektívnych práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o splátkovom úvere a zo záložnej zmluvy, ktorých sa spor týka. Z vyššie uvedených dôvodov vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru o nedostatku vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažaná záložným právom.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že žaloba v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažaná záložným právom, nie je opodstatnená pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení žalobcov v 1., 2. a 4. rade a pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie v žalobe označeného žalovaného v 2. rade. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku I. o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažaná záložným právom vo vzťahu žalobcov v 1., 2. a 4. rade a žalovaného v 1. rade (pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov v 1., 2. a 4. rade na požadovanom určení), vo vzťahu žalobcov v 1., 2., 3., 4., 5. a 6. rade a žalovaného v 2. rade (pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov v 1., 2. a 4. rade na požadovanom určení a pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v 2. rade) z dôvodu vecnej správnosti. Rovnako odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o náhrade trov konania o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažaná záložným právom vo vzťahu žalobcov v 1., 2. a 4. rade a žalovaného v 1. rade, vo vzťahu žalobcov v 1., 2., 3., 4., 5. a 6. rade a žalovaného v 2. rade, keďže žalobcovia v 1. až 6. rade žiadnym relevantným spôsobom v odvolaní správnosť výroku o náhrade trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu nespochybnili a v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávosti.

22. Ďalšou odvolacou námietkou žalobcov v 1. až 6. rade bolo tvrdenie, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je nepreskúmateľný z dôvodu strohých a formalistických konštatovaní súdu prvej inštancie, nedostatočného a arbitrárneho odôvodnenia, nakoľko z neho nie je zjavné, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s argumentami, resp. námietkami žalobcov v 1. až 6. rade.

23. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

24. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

25. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

26. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Tu je potrebné dať za pravdu odvolateľom, že závery pre zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti v ňom obsiahnuté sú nedostatočné. Žalobcovia v 1. až 6. rade sa dožadovali aplikácie zákona o spotrebiteľských úveroch v prejednávanej veci, ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách na zmluvný vzťah medzi stranami sporu, avšak súd prvej inštancie im nedal žiadnu odpoveď na túto otázku, keďže ani len neuviedol, ako kvalifikoval právny vzťah medzi stranami. Ďalej žalobcovia v 1. až 6. rade dôvodili, že konanie žalovaného v 1. rade pri výkone záložného práva bolo v rozpore s dobrými mravmi, súd prvej inštancie sa taktiež touto argumentáciou nezaoberal a nedal im žiadnu odpoveď na túto otázku. Žalobcovia v 1. až 6. rade ďalej namietali, že žalovaný v 1. rade nekonal pri uzatvorení zmluvy o splátkovom úvere s odbornou starostlivosťou, že neskúmal ich bonitu, že zmluva o splátkovom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a nemôže obstáť ako celok, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru je neplatné. Ani na tieto argumenty nedal súd prvej inštancie žalobcom v 1. až 6. rade odpoveď, rozvíjal ničím nepodloženú úvahu o tom, že ak by nedošlo k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti úveru, nemožno hovoriť ani o dôvodnosti výkonu záložného práva. Potom súd prvej inštancie bez ďalšieho uzavrel, že žalovaný v 1. rade úver zosplatnil dňa 24.7.2017. Žalobcovia v 1. až 6. rade namietali, že zmluva o splátkovom úvere neobsahuje náležitosti podľa ustanovenia § 75 ods. 4 písm. b), d), e), f) zákona o bankách, keď aj táto argumentácia zostala zo strany súdu prvej inštancie bez odpovede. Ďalej žalobcovia v 1. až 6. rade argumentovali neplatnosťou záložnej zmluvy, poukazujúc aj na absenciu náležitostí podľa ustanovenia §

151b ods. 3 Občianskeho zákonníka a na skutočnosť, že vlastníci nemajú overené podpisy, pričom v tejto súvislosti súd prvej inštancie bez akéhokoľvek zdôvodnenia len stroho skonštatoval, že nezistil žiadne dôvody neplatnosti záložnej zmluvy. Žalobcovia v 1. až 6. rade vzniesli námietku premlčania výkonu záložného práva, ktorú námietku premlčania súd prvej inštancie odmietol ako neopodstatnenú. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemôže argumentáciu strany odmietnuť ako nesprávnu, ale jeho povinnosťou je tiež uviesť, v čom jej nesprávnosť spočíva. Argumenty súdu musia byť jasné, zrozumiteľné a dostatočne konkrétne. Konštatovanie súdu, že argumenty strany sú nesprávne alebo irelevantné bez toho, aby uviedol, prečo ich považuje za nesprávne a irelevantné, možno považovať za nedostatočné odôvodnenie. O takýto prípad išlo aj v súdenom spore, keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vôbec nereagoval na argumenty žalobcov v 1. až 6. rade a neposkytol im žiadnu repliku na nimi predstreté skutkové a právne otázky týkajúce sa neopodstatnenosti uplatneného nároku. Vo vzťahu k požiadavke na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia sa súd prvej inštancie obmedzil len na všeobecné konštatovanie o nezistení žiadneho porušenia práva alebo povinnosti vychádzajúc najmä z nepreukázania dôvodov na určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom.

27. Podľa odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie mal v rozhodnutí venovať presvedčivému odôvodneniu zamietnutia žaloby, keďže z obsahu napadnutého rozsudku nie je možné absolútne zistiť, aké sú vecné dôvody pre zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti. Ničím nepodložené konštatovanie súdu prvej inštancie, že námietka žalobcov v 1. až 6. rade, že nedošlo k riadnemu zosplatneniu úveru zabezpečeného záložným právom, nie je dôvodná, že záložná zmluva je platná a výkon záložného práva nie premlčaný, nie je splnením povinnosti súdu prvej inštancie odôvodniť svoje rozhodnutie. Súd musí potrebné údaje, hodnotenia a závery o rozhodných skutočnostiach formulovať vlastnými slovami s prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci, a to najmä na obsah dokazovania, zložitosť zisťovania skutkového stavu, návrhy strán na doplnenie dokazovania, čo v odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje. Hoci preskúmaný rozsudok nadbytočne rozsiahlo opisuje obsah podaní strán sporu, nenapĺňa požiadavku zrozumiteľnosti a presvedčivosti.

28. Nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozsudku je porušením práva strany na spravodlivé súdne konanie, pretože sa mu tým odníma možnosť vnímať rozsudok ako logicky pochopiteľný celok a súčasne možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov a teda možnosť riadne konať pred súdom. Presvedčivosť odôvodnenia rozsudku znamená, že premisy uvedené v rozhodnutí rovnako ako aj závery, ku ktorým súd na základe týchto premís dospel, sú pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, vzájomne bezrozporné a spravodlivé.

29. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. V odôvodnení súd odcituje právnu normu a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto normy. Pritom práve konkrétna norma hmotného práva určuje základný rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Súd sa tiež vyjadruje, ako aplikovanú právnu normu interpretuje. Táto náležitosť odôvodnenia rozsudku v prevažnej miere absentuje. V odôvodnení preskúmaného rozsudku súd prvej inštancie citoval len právne normy o účele záložného práva (§ 151a Občianskeho zákonníka), o pohľadávke zabezpečenej záložným právom (§ 151c Občianskeho zákonníka), o zásadách výkonu záložného práva (§ 151j Občianskeho zákonníka), o zániku záložného práva (§ 151md Občianskeho zákonníka), o pojme a funkcii premlčania (§ 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka) a o všeobecnej premlčacej dobe (§ 101 Občianskeho zákonníka), vôbec sa však súd prvej inštancie nevyjadruje k interpretácii ním citovaných právnych noriem aplikovaných na daný prípad. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie necituje žiadne právne normy, ktorými by po právnej stránke kvalifikoval právny vzťah medzi stranami, necituje žiadne právne normy, podľa ktorých posudzoval ne/platnosť zmluvy o splátkovom úvere a záložnej zmluvy a náležitosti oboch zmlúv, necituje žiadne právne normy, podľa ktorých posudzoval splnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru a pod. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku nie je v prevažnej miere zrejmé, akú tzv. skutkovú vetu súd prvej inštancie podrobil právnej kvalifikácii.

30. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje dostatočné vecné dôvody a právne dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. vo zvyšnej časti, vrátane závislého výroku III. o náhrade trov konania

vo zvyšnej časti, podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu podľa ustanovenia § 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

31. Predmetom odvolacieho prieskumu bol aj rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zrušení neodkladného opatrenia. Žalobcovia v 1. až 6. rade v odvolaní uviedli, že podávajú odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu, avšak neuviedli, v čom vidia nesprávnosť tohto výroku. Preto sa žiada uviesť, že výrok súdneho rozhodnutia o zrušení neodkladného opatrenia má vždy charakter závislého výroku a odvolací súd nie je viazaný v danej súvislosti rozsahom odvolania (§ 379 písm. a) Civilného sporového poriadku) a rozhodnutie o zrušení neodkladného opatrenia potvrdí alebo zruší v nadväznosti na rozhodnutie o odvolaní proti hlavnému výroku. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 38Csp/35/2018-168 zo dňa 3. apríla 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/139/2018-243 zo dňa 3. septembra 2018 nariadil neodkladné opatrenie v prejednávanej veci, ktorým uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku nariadené neodkladné opatrenie zrušil dôvodiac, že žaloba vo veci samej bola zamietnutá.

32. Podľa § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

33. Podľa § 333 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

34. V preskúvanom prípade bolo uznesením súdu prvej inštancie č. k. 38Csp/35/2018-168 zo dňa 3. apríla 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/139/2018-243 zo dňa 3. septembra 2018 nariadené neodkladné opatrenie do právoplatného skončenia konania vo veci samej. V režime Civilného sporového poriadku platí, že súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas; primárne sa však neodkladné opatrenie nariaďuje na vopred neurčený čas. Ak súd trvanie neodkladného opatrenia individuálne limitoval z hľadiska času, ktorý následne uplynul, neodkladné opatrenie zanikne zo zákona v zmysle ustanovenia § 333 Civilného sporového poriadku. Inak musí byť neodkladné opatrenie zrušené rozhodnutím súdu v zmysle ustanovení § 334 až § 338 Civilného sporového poriadku. V tejto súvislosti je dôležité rozlišovať medzi zrušením a zánikom neodkladného opatrenia. K zrušeniu neodkladného opatrenia nariadeného uznesením súdu prvej inštancie č. k. 38Csp/35/2018-168 zo dňa 3. apríla 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/139/2018-243 zo dňa 3. septembra 2018 súd prvej inštancie pristúpil v zmysle ustanovenia § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku, keďže samotná žaloba bola zamietnutá. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení neodkladného opatrenia pri aplikácii ustanovenia § 335 ods. 1 Civilného sporového poriadku bolo nesprávnym, nakoľko nariadené neodkladné opatrenie v prejednanom prípade zanikne bez ďalšieho ex lege uplynutím stanoveného času v zmysle ustanovenia § 333 Civilného sporového poriadku, teda dňom právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd potom dospel k záveru o nevyhnutnosti zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II. o zrušení neodkladného opatrenia podľa ustanovenia § 389 písm. d) Civilného sporového poriadku, keďže nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvod, pre ktorý bolo vydané, neexistoval.

35. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinštančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť. Žiada sa dodať vo vzťahu k odvolacej námietke o nesprávnom právnom posúdení veci, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie

procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je prieskum správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

36. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, opätovne vec prejednať v zrušenej časti o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom vo vzťahu žalobcov v 3., 5., 6. rade a žalovaného v 1. rade, o primerané finančné zadostučinenie, a to na pojednávaní oznámiť stanovisko súdu prvej inštancie k skutkovým tvrdeniam a k navrhovaným dôkazom, uviesť predbežné právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, zabezpečiť si dostatočný skutkový podklad pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku. K tomu vyvodíť zodpovedajúce skutkové zistenia z už vykonaných dôkazov, eventuálne umožniť stranám uplatniť i ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a po prípadnom doplnení dokazovania, či už dôkazmi ktoré strany navrhli alebo ešte navrhnu v nastávajúcom priebehu konania, alebo ktoré sú pre rozhodnutie vo veci nevyhnutné a ich vykonanie je možné aj bez iniciatívy spotrebiteľa s použitím ustanovenia § 295 Civilného sporového poriadku, potom vo veci znova rozhodnúť. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli (vyjdú) v konaní najavo (Čl. 11 ods. 4 Civilného sporového poriadku) procesne správnym postupom. V intenciách záverov odvolacieho súdu doplní súd prvej inštancie argumentačný základ o podriadenie (subsumovanie) preukázaného skutkového stavu pod relevantné ustanovenia právnej normy. V novom rozhodnutí sa súd prvej inštancie dôsledne a presvedčivo vysporiada so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní vrátane posúdenia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení a argumentmi strán sporu, vyhne sa pritom formalistickému a paušálnemu prístupu pri hodnotení rozhodujúcich skutočností a tiež i pri ich vyjadrení v odôvodnení. Sústreďí sa na zodpovedanie každého jednotlivého argumentu žalobcov (viď žaloba zo dňa 28.2.2018, vyjadrenie zo dňa 20.12.2018, zo dňa 12.2.2019, prednes zástupkyne splnomocnenca žalobcov na pojednávaní dňa 16.11.2021 a dňa 18.10.2022), a to najmä vo vzťahu k dodržaniu formy zmluvy o splátkovom úvere a záložnej zmluvy, konkrétny obsah zmluvných dojednaní, vo vzťahu ku kvalifikácii právneho vzťahu medzi stranami, rozporu výkonu záložného práva s dobrými mravmi, konanie žalovaného v 1. rade pri uzatváraní zmluvy o splátkovom úvere v rozpore s odbornou starostlivosťou, ne/skúmanie bonity dlžníkov, posúdenie náležitostí zmluvy o splátkovom úvere a záložnej zmluvy a overenie podpisov, existenciu neprijateľných zmluvných podmienok v zmluve o splátkovom úvere, ne/platnosť oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Neopomenie sa zaoberať aj jednotlivými argumentami žalovaných (viď vyjadrenie žalovaného v 2. rade bez datovania doručené súdu prvej inštancie dňa 24.1.2019, vyjadrenie žalovaného v 1. rade zo dňa 7.2.2019, prednes zástupcu splnomocnenca žalovaného v 1. rade na pojednávaní dňa 16.11.2021 a dňa 18.10.2022). Opätovne a dôsledne sa vysporiada aj so vnesenou námietkou premlčania v nadväznosti na skutkové zistenia z vykonaného dokazovania. Nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodní tak, aby jeho odôvodnenie bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, príp. prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. V odôvodnení rozhodnutia je nevyhnutné uviesť aj citáciu aplikovaných právnych noriem (s presným označením čísla a názvu právneho predpisu, dňa účinného znenia), vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Bude mať tiež na zreteli, že podľa judikatúry ESLP a Ústavného súdu SR imanentnou súčasťou práva na súdnu ochranu podľa Článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa Článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je právo strán sporu na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

37. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie v zrušenej časti a aj tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

38. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).